

LOOVTÖÖ KORRALDUSE PÕHIMÕTTED KIVI-VIGALA PÕHIKOOLIS

Kehtestatud Kivi-Vigala Põhikooli direktori kk nr 56 /28.12.2018

EESMÄRK

III kooliastmes korraldatakse õpilastele läbivatest teemadest lähtuvalt või õppeaineid lõimiv loovtöö. Kivi-Vigala Põhikoolis toimub loovtöö koostamine 8. klassis.

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgeks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

LOOVTÖÖ KORRALDAMINE

Loovtöö teemad pakuvad välja kõik põhikooliastme õpetajad, olles ise juhendajad; õpilased võivad neid huvitava teema ka ise välja pakkuda.

Loovtöö võib sooritada individuaalselt või kollektiivselt. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.

LOOVTÖÖ LIIGID

Läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimivaks loovtööks võib olla:

- uurimus,
- projekt,
- kunsttöö või muu taoline töö

Keelte-, loodus-, tehnoloogia- ja sotsiaalainetes ning matemaatikas on loovtöö liikideks üldjuhul kirjalik õpilasuurimus või projektitöö. Õpilane lähtub töö teostamisel valitud teemast ning läbiviimisele ja vormistamisele esitatud nõuetest.

Õpilasuurimus

Uurimistöö on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Töö kirjutamine annab õpilastele esimese iseseisva uurimusliku töö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning

leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Samuti aitab uurimistöö kaasa oskusele oma mõtteid edasi anda loogiliselt nii kõnes kui kirjas.

Uurimisprotsessi etapid

- 1) **Teema valik ja ajakava koostamine.** Teema tuleb lühidalt ja konkreetselt sõnastada, lai teemavaldkond kitsamalt piiritleda (valida alateema). Põhikoolis tehtav uurimistöö võib olla kirjeldav uurimus, mitme nähtuse vaheliste seoste uurimine, probleemi põhjuste analüüsimine jms.
- 2) **Töö planeerimine.** Pärast teema valimist koostatakse ajakava. Pannakse paika esialgne uurimistöö struktuur.
- 3) **Teemakohase allikmaterjali kogumine ja bibliograafia koostamine.** Õpilane uurib õpetaja juhendamisel teemakohaseid materjale internetist, raamatukogust jm, küsitleb vajadusel teemaga seotud inimesi. Huvipakkuvate materjalide põhjal koostatakse allikmaterjalide nimekiri koos vajalike viidetega (autor, pealkiri, Interneti aadress jm). Kui uurimistöö aluseks on ilukirjandusteos, loeb õpilane teose läbi ja täidab lugedes uurimistemat silmas pidades erinevaid ülesandeid.
- 4) **Materjali läbitöötamine, süstematiseerimine, liigendamine.** Valitakse teemakohane materjal, mida töös refereeritakse või muul moel kasutatakse, viidates allikale. Korrastatakse vajalik kogutud allikmaterjal: sisestatakse küsitluslehtede sisu ja muud märkmed arvutisse. Sõnastatakse oma seisukohad. Vaadatakse üle uurimuse esialgne struktuur, vajadusel tehakse selles muudatusi.
- 5) **Uurimuse kirjutamine ja vormistamine.** Töö osad: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, uurimuse peateemade ja alateemade põhjal vormistatud tekst, kasutatud kirjandus, lisad. Sissejuhatuses antakse kokkuvõtlik ülevaade teemast ja probleemidest, selgitatakse uurimuse eesmärki, tutvustatakse kasutatud allikmaterjali ja selle kogumist, tutvustatakse töö ülesehitust. Töö sisuosa jaotatakse peatükkideks, vajadusel ka alapeatükkideks. Uurimuse kokkuvõtte peaks kajastama peatükkide järeldusi ja andma vastuse sissejuhatuses püstitatud põhiideele (-väitele). Lisas esitatakse illustreeriv materjal, nt fotod, skeemid, tabelid, tekstikoopiad, fotod jms. Lisadele tuleb tekstis viidata
- 6) **Töö viimistlemine.** Uurimus tuleb vormistada arvutiga. Tähelepanu tuleb pöörata teksti keelele ja stiilile: sõnastus peab olema selge ja korrektne, töös ei tohi olla õigekirjavigu.

Hindamise kriteeriumid (LISA 1) :

- Põhiidee ja sisu vastavus, põhjalikkus: kas uuritud on sissejuhatuses püstitatud põhiideed, kas faktid on kontrollitud, kas materjali on piisavalt jms.
- Ülesehituse terviklikkus: kas kõik töö osad on olemas, kas liigendus on piisav ja loogiline jne.
- Keele korrektsus ja stiili sobivus.
- Vormistamise korrektsus, sh viitamine.
- Õpilase aktiivsus uurimisprotsessis.
- Töö kaitsmine kasutades PowerPointi esitlust.

Uurimustöö koostamise etapid õpilasel:

1) valib valdkonna või õppeaine ning esialgse teema;	september-oktoober
2) koostab koos juhendajaga töö koostamise ajakava;	oktoobri lõpuks
3) tutvub juhendaja poolt soovitatud kirjandusega;	oktoobri lõpuks
4) sõnastab juhendaja abiga probleemi;	oktoobri lõpuks
5) annab ülevaate tehtud tööst	veebruari keskpaik
6) kogub andmeid;	II trimestri lõpuks
7) kirjutab vastavalt nõuetele uurimistöö/teksti	märts- aprill
8) esitleb oma tööd hindamiskomisjonile.	mai

Projekt

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö(ülesanne) vm ettevõtmine.

Projekt pakub hea võimaluse valitud teemadel viia ellu oma ideid üksi või koos kaaslastega. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist, multifilmi programmeerimist jm.

Projektitöö etapid

- 1) **Teema valik ja ajakava koostamine.** Projektitöö idee sõnastatakse loovtöö teemana. Püstitatakse eesmärgid, mida projektitöö käigus ellu viiakse. Pärast teema valimist koostatakse ajakava. Kollektiivse projektitöö korral jagatakse õpetaja juhendamisel ülesanded.
- 2) **Teoreetiline osa.** Tutvutakse vajaliku taustamaterjaliga. Olenevalt projektitöö iseloomust valmistatakse ette ülevaated, ettekanded või praktiliste tegevuste läbiviimise kava/ stsenaarium. Õpilased pakuvad omapoolseid lahendusi. Planeeritakse koostöö. Vajadusel koostatakse eelarve.
- 3) **Praktiline osa.** Projektitöö elluviimine. Rühmasiseselt tuleb jälgida, et kõik saaksid anda oma panuse. Praktilise osa teostamine võimalusel jäädvustatakse (fotografeeritaks, filmitakse jne).

Hindamise kriteeriumid (LISA 2):

- Idee originaalsus.
- Teostuse vastavus püstitatud eesmärkidele
- Ajakavast kinnipidamine.
- Õpilase aktiivsus. Koostöö rühmas.
- Vormistamise korrektsus ja nõuetelevastavus.
- Töö esitlemine ja kaitsmine.

Loovtöö kui kunstitöö

Loovtöö kunstitööna kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö võib olla nii praktiline töö kui ka vaimse idee kandja.

Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile.

Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, performance jne.

Kunsti- ja projektitöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele.

Töö etapid

- 1) **Teema valik ja ajakava koostamine.** Loovtöö idee sõnastatakse teemana. Püstitatakse eesmärgid, mida ellu viiakse. Pärast teema valimist koostatakse ajakava. Kollektiivse loovtöö korral jagatakse õpetaja juhendamisel ülesanded.
- 2) **Teoreetiline osa.** Tutvutakse vajaliku taustamaterjaliga. Õpilased pakuvad omapoolseid lahendusi. Vajadusel koostatakse eelarve.
- 3) **Praktiline osa.** Kunsttöö teostamine.

Hindamise kriteeriumid (LISA 3):

- Idee originaalsus.
- Teostuse vastavus püstitatud eesmärkidele.
- Ajakavast kinnipidamine.
- Õpilase aktiivsus.
- Vormistamise korrektsus ja nõuetelevastavus.
- Töö esitlemine ja kaitsmine.

LOOVTÖÖDE JUHENDAMINE

Loovtöö juhendamisel juhendaja: (roll suunav)

- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- soovib vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

LOOVTÖÖDE ESITLEMINE

Loovtöö esitlemisele pääseb õpilane, kui ta on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma uurimis- või praktilise töö (kunsti- või projektitöö, vm) koos kirjaliku osaga.

Loovtöö esitlemise korralduse põhimõtted on järgmised:

- loovtöö esitus võib toimuda nii koolis kui kokkuleppel hindamiskomisjoniga väljaspool kooli;

- esitlus võib toimuda koolis ka teatud teema või ainenädala raames;
- mitme autori puhul osalevad loovtöö esitlusel kõik rühma liikmed;
- loovtööd esitleb õpilane suulise ettekandena ning aega selleks on kuni 10 minutit;
- ettekanne on õpilasel kirjaliku tekstina ettevalmistatud;
- esitlust on soovitatav näitlikustada kas posterettekandena, multimeedia või audiovisuaalsete jm vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- 1) selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- 2) tutvustab kasutatud meeto(dit)deid;
- 3) esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti;
- 4) annab hinnangu oma töö protsessile ja resultaadile.

Ettekanne – suuline esitlus

Kuulajate huvi suurendamiseks on võimalik tehnilisi vahendeid kasutades ettekannet illustreerida. Üks ettekande võimalikest näitlikustamise vahenditest on PowerPoint.

PowerPoint esitluse koostamisel tuleb kasutada ühte slaidi ühe põhiidee edasiandmiseks, illustratsioonid ja taust peavad olema vastavuses teemaga ning kirja suurust valides tuleb lähtuda auditooriumi kaugusest ekraanist. Esitlusele tuleb kasuks, kui kasutada slaidide vaheldumise efekte või animatsioone mõõdukalt, efektid ei tohiks varjutada uuritava teema esitlust. Ühele slaidile tuleks paigutada vaid üks illustratsioon Slaididelt ei tohi puududa ka viited autorlusele kasutatud materjali puhul.

Posterettekannne

Vormilt on poster suureformaadiline teksti ja piltidega plakat, millel olevat teksti, pildimaterjali, jooniseid, skeeme jm kommenteeritakse esitlusel suuliselt. Posterettekande alguses esitatakse eesmärgid, järeldused, tulemused ja lõppsõna.

Poster peab olema visuaalselt atraktiivne. Posterilt edasiantav info peab olema loogiliselt liigendatud, ilma keeruliste graafiliste kujundite ning liigsete detailideta. Pealkirjade ja alapealkirjade kujundamisel peab jälgima, et kiri oleks piisavalt suur ja nähtav, kiirelt loetav ja laused lühidad.

LOOVTÖÖDE HINDAMINE

Loovtööde hindamisel kasutatakse hindamismudeleid. Olenevalt loovtöö iseloomust võib juhendaja muuta hindamismudelit esitades selle koos loovtöö teemaga direktorile kinnitamiseks.

Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle.

Hinnang antakse:

1) töö sisule:

hinnatakse töö vastavust teemale, seatud eesmärkide saavutamist, meetodite valikut ja rakendamist; terminite ja keele korrektset kasutamist ning töö ülesehitust;

kunstitöö puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust;

2) loovtöö protsessile:

hinnatakse õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimist, kokkulepetest kinnipidamist, ideede rohkust, suhtlemisoskust;

3) loovtöö vormistamisele:

hinnatakse teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektset vormistamist ning viitamist;

4) loovtöö esitlemisele:

hinnatakse esitluse ülesehitust, kõne tempot, esitluse näitlikustamist, kontakti kuulajatega.

HINDAMISE PÕHIMÕTTED

90 – 100 p väga hea (5),

75 – 89 p hea (4),

50 – 74 p rahuldav (3)

LOOVTÖÖ KIRJALIKU OSA ÜLESEHITUSE JA VORMISTAMISE NÕUDED

Olenemata loovtöö liigist, koosneb kaitsmiskomisjonile esitatav loovtöö kirjalik osa järgnevast:

- 1) tiitelleht;
- 2) sisukord;
- 3) sissejuhatus;
- 4) põhiosa / töö käigu kirjeldus;
- 5) kokkuvõte;
- 6) kasutatud kirjandus;
- 7) lisad (vajadusel).

Projektitöö või kunstitöö puhul kirjeldatakse põhiosas tööprotsessi; antakse ülevaade töö ajalisest graafikust; töö teostamisel kasutatavaid meetodeid vms ning esitatakse muu tööd puudutav materjal.

Kokkuvõtte üheks osaks on autori eneseanalüüs töö valmimisele.

Kirjaliku osa maht uurimistöö puhul on orienteeruvalt 10 lehekülge, teiste loovtöö liikide puhul 4-6 lehekülge. Lehekülgede arv käib kogu loovtöö kohta (sh sisukord, sissejuhatus).

Töö kirjalik osa vormistatakse vastavalt „Kivi-Vigala Põhikooli uurimuse koostamise ja vormistamise juhendi“ nõuetele.

LOOVTÖÖ HINDAMISMUDEL

LISA 1

Uurimistö

	Väga hea Hinne 5	Hea Hinne 4	Rahuldav Hinne 3
Põhiidee ja sisu vastavus, põhjalikkus, materjali piisavus meetodite valik ja rakendus	Põhiidee ja sisu täielikus vastavuses. Töö põhjalik, faktid kontrollitud. Materjali kasutatud piisavalt. Valitud meetodid ja nende rakendus sobivad täielikult. (25p)	Põhiidee ja sisu vastavuses. Töö ülevaatlik, faktid kontrollitud. Materjali kasutatud mõnevõrra puudulikult. Valitud meetodid ja nende rakendus sobivad. (20p)	Põhiidee ja sisu enam-vähem vastavuses. Töös on sisulisi puudujääke, esineb kontrollimata fakte. Materjalide valik ebapiisav. Valitud meetodid ja rakendused sobivad. (15p)
Vormistamise korrektsus, sh viitamine.	Vormistus sh viitamine nõuetekohane. (15p)	Esineb üksikuid puudujääke vormistuses või viitamises. (10p)	Esineb suuremaid eksimusi vormistamise reeglite vastu. Viitamine ebaõige või puudub üldse. (5p)
Õpilase aktiivsus uurimisprotsessis. Suhtlemisoskus. <i>(hindab juhendaja)</i>	Õpilane aktiivne. Suhtlemisoskus väga hea. (15p)	Õpilane vajab aeg-ajalt juhendajapoolset meeldetuletamist. Suhtlemisoskus hea. (10p)	Õpilane vajab pidevat juhendajapoolset meeldetuletamist. Suhtlemisoskus rahuldav. (5p)
Ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine <i>(hindab juhendaja)</i>	Õpilane peab kinni kokkulepitud ajakavast. (15p)	Õpilane peab üldiselt kinni kokkulepitud ajakavast, esineb üksikuid unustamisi, kuid õpilane tunneb ise huvi, et ajagraafikus püsida. (10p)	Õpilane vajab pidevat meeldetuletamist ja järelkäimist. (5p)
Eneseanalüüsi esitamine	Analüüs on põhjalik. (15p)	Analüüs on üldsõnaline, puudub konkreetsus (10p)	Analüüs on pealiskaudne, ei seostu töö autoriga (5p)
Töö kaitsmine kasutades PowerPointi esitlust. Esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega. <i>(hindab komisjon)</i>	esitluse ülesehitus loogiline, kõne tempo mõõdukas, esitluse näitlikustamine sobiv, ei ole slaididega liialdatud ega ka liiga vähe, kontakt kuulajatega väga hea. (15p)	esitluse ülesehitus loogiline, kõne tempo ebasobiv (kiirustav või aeglane), esitluse näitlikustamine üldiselt sobiv, slaidide koostamisel mõned vead, kontakt kuulajatega hea. (10p)	esitluse ülesehitus ei ole päris loogiline, kõne tempo ebasobiv (kiirustav või aeglane), esitluse näitlikustamine sobiv, kontakt kuulajatega rahuldav. (5p)

LOOVTÖÖ HINDAMISMUDEL

LISA 2

Projektitöö

	Väga hea Hinne 5	Hea Hinne 4	Rahuldav Hinne 3
Idee. Töö vastavus eesmärkidele.	Idee originaalne, realselt teostatav. Töö vastab täielikult eesmärkidele. (20p)	Idee originaalne, kuid pole täielikult teostatav. On küll läbimõeldud, kuid ei vasta täielikult eesmärkidele. (15p)	Juhendaja on oluliselt sekkunud eesmärkide püstitamisse. Idee on vaid pooleldi teostatav. Üldiselt vastab töö püstitatud eesmärkidele. (10p)
Ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine <i>(hindab juhendaja)</i>	Õpilane peab kinni kokkulepitud ajakavast. (15p)	Õpilane peab üldiselt kinni kokkulepitud ajakavast, esineb üksikuid unustamisi, kuid õpilane tunneb ise huvi, et ajagraafikus püsida. (10p)	Õpilane vajab pidevat meeldetuletamist ja järelkäimist. (5p)
Vormistamise korrektsus ja nõuetelevastavus.	Vormistus nõuetekohane. (15p)	Esineb üksikuid puudujääke vormistuses. (10p)	Esineb suuremaid eksimusi vormistamise reeglite vastu. (5p)
Õpilase aktiivsus. Koostöö rühmas. Suhtlemisoskus. <i>(hindab juhendaja)</i>	Õpilane aktiivne. (10p) Koostöö rühmas sujub hästi, probleemidest saadakse üle konstruktiivselt. Rühmasisene tööjaotus toimib. (10p) Suhtlemisoskus väga hea. (10p)	Õpilane vajab aeg-ajalt juhendajapoolset meeldetuletamist. (5p) Koostöö rühmas hea, rühmasiseses tööjaotuses vajakajäämisi, vajadus juhendaja sekkumise järele. (5p) Suhtlemisoskus hea. (5p)	Õpilane vajab pidevat juhendajapoolset meeldetuletamist. (2p) Ülesannete jaotamisel ja täitmisel ei saa rühm hakkama juhendajata. (2p) Suhtlemisoskus rahuldav. (1p)
Töö esitlemine ja kaitsmine. Esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.	Esitluse ülesehitus loogiline, kõne tempo mõõdukas, esitluse näitlikustamine sobiv, ei ole näitlikustamisega liialdatud ega ka liiga vähe, kontakt kuulajatega väga hea. (20p)	Esitluse ülesehitus loogiline, kõne tempo ebasobiv (kiirustav või aeglane), esitluse näitlikustamine üldiselt sobiv, näitlikustamisel mõned puudujäägid, kontakt kuulajatega hea. (15p)	Esitluse ülesehitus ei ole päris loogiline, kõne tempo ebasobiv (kiirustav või aeglane), esitlust ei ole näitlikustatud, kontakt kuulajatega rahuldav. (10p)

Kunstitöö

	Väga hea Hinne 5	Hea Hinne 4	Rahuldav Hinne 3
Idee. Teostuse vastavus püstitatud eesmärkidele.	Idee originaalne, reaalselt teostatav. (15p) Töö vastab täielikult eesmärkidele. (15p)	Idee originaalne, kuid pole täielikult teostatav. (10p) On küll läbimõeldud, kuid ei vasta täielikult eesmärkidele. (10p)	Idee on vaid pooleldi teostatav. (5p) Üldiselt vastab töö püstitatud eesmärkidele. (5p)
Kunstiline teostus. <i>(hindab juhendaja)</i>	Teostatud väga hea kunstilise tasemega. (25p)	Teostatud hea kunstilise tasemega. (20p)	Teostatud rahuldavalt. (5p)
Ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine <i>(hindab juhendaja)</i>	Õpilane peab kinni kokkulepitud ajakavast. (15p)	Õpilane peab üldiselt kinni kokkulepitud ajakavast, esineb üksikuid unustamisi, kuid õpilane tunneb ise huvi, et ajagraafikus püsida. (10p)	Õpilane vajab pidevat meeldetuletamist ja järelkäimist. (5p)
Vormistamise korrektsus ja nõuetelevastavus.	Vormistus nõuetekohane. (15p)	Esineb üksikuid puudujääke vormistuses. (10p)	Esineb suuremaid eksimusi vormistamise reeglite vastu. (5p)
Töö esitlemine ja kaitsmine. Esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.	Esitluse ülesehitus loogiline, kõne tempo mõõdukas, esitluse näitlikustamine sobiv, ei ole näitlikustamisega liialdatud ega ka liiga vähene, kontakt kuulajatega väga hea. (15p)	Esitluse ülesehitus loogiline, kõne tempo ebasobiv (kiirustav või aeglane), esitluse näitlikustamine üldiselt sobiv, näitlikustamisel mõned puudujäägid, kontakt kuulajatega hea. (10p)	Esitluse ülesehitus ei ole päril loogiline, kõne tempo ebasobiv (kiirustav või aeglane), esitlust ei ole näitlikustatud, kontakt kuulajatega ebapiisav (5p)